

POLITIKAI MUNKA A HADTÁPSZOLGÁLATBAN

A szakmai munka segítésének feladatai és módszerei vezető szervezetben működő pártalapszervezetekben

Elekes János ezredes

Az MSZMP MNHF-i VB néhány hónappal ezelőtt áttekintette a szakmai tevékenység segítésére irányuló pártpolitikai munka tapasztalatait és további feladatait. Állásfoglalásában megállapította, hogy „A szervezeteinkben végzett pártpolitikai munka jól segíti az alaprendeltetésből adódó szakmai feladatok eredményes ellátását. Pártszervezeteink következetes munkája nyomán valamennyi területen kibontakozott és egyre gazdagabbá válik a közvetett és közvetlen munkaformák alkalmazása”, továbbá, hogy az elmúlt évek eredményei és tapasztalatai kedvező alapokat jelentenek munkánk folytatásához, még eredményesebb végzéséhez. A kedvező tendenciák erősítésével, gyengeségeink felszámolásával arra kell törekednünk, hogy az emberi tényezőkben rejlő tartalékokat fokozottabban állítsuk az MN fejlesztésének szolgálatába.”

Az MNHF-ségi vezető törzsek pártvezetősége is áttekintette a működési területéhez tartozó alapszervezetek ilyen irányú munkáját és azt az általános tapasztalatot szűrte le, hogy az alapszervezeti vezetőségek munkatervciben szinte tételesen tükröződik a szervezet minden jelentős feladata. Ezek tervezésére, lelkiismeretes végrehajtására igényt tart a vezető. Alapvetően kialakultak a módszerek, eredményességük mérhető. A munkát kísérő jelenségeket a vezetőség és a párttagság kritikusan, önkritikusan elemzi, a szükséges következtetéseket levonja, munkájában hasznosítja. A tervekben azonban ritkán találhatók a vezetőségek által kezdeményezett, különösen a szakmai segítésre irányuló programok.

A fenti megállapítások is azt mutatják, hogy jelentőségének megfelelően foglalkozunk a szakmai tevékenység pártpolitikai munka eszközeivel történő segítésének kérdéseivel. Ennek során kísérletet tettünk arra, hogy rendszerezzük ezt az igen sokrétű és fontos munkaterületet.

Azokat a kérdéseket elemeztük, amelyek a vezető törzsekben működő alapszervezetek ilyen irányú munkáját érintik, abból kiindulva, hogy meghatározónak tartjuk egyrészt, hogy az ilyen irányú munkának differenciálnak kell lennie attól függően, hogy a párt milyen szintű szervezetéről van szó, vagy hogy az adott pártszervezet milyen ágazatban működik, másrészt az a meggyőződésünk, hogy a megújuló erőfeszítések, amelyeket a párt politikájának helyi megvalósításáért kifejtünk, működési területünk egészen további tartalékok feltárásához vezetnek.

E rövid összegzésünk közzétételével azt szeretnénk elérni, hogy *beindulhasson egy vita a téma felett*, az olvasók, katonairók e területen is gazdag tapasztalatainak megismerése útján tovább gazdagodjunk az alkalmazható módszerek, eljárások tekintetében, a *szakmai tevékenység pártpolitikai segítése terén*.

I.

Elsőként a szakmai munka segítésének néhány alapvető kérdését tekintsük át.

Úgy tekintjük, hogy bármilyen irányú tevékenységünknek van néhány meghatározó tényezője, amely megfelelő alapokat biztosít a munka sikeres végzéséhez, így a témában forgó tevékenységhez.

Szeretnénk előljáróban hangsúlyozni, hogy a következőkben felsorolandó tényezőket nincs szándékunkban csupán e tevékenység alapjául kisajátítani, viszont úgy tekintjük, hogy az ilyen irányú munkánknak is alapvető kérdései. *Ezeket a következőkben látjuk:*

- *a pártpropagandában*, a tömegpolitikai munkában megvalósuló eszmei-politikai nevelés biztosítja azt a kedvező alapot, amely elengedhetetlen a szakmai feladatok elkötelezett, tudatos végrehajtásában. A marxizmus-leninizmus elméletének, a párt politikájának, honvédelmi politikájának egyre gyarapodó ismerete elengedhetetlen törzsekben és a személyi állomány szemléletének fejlődésében. Ez egyik alapvető feltétele a szakmai munka egyre magasabb színvonalú végrehajtásának. Úgy véljük, nem kell külön aláhúzni pártszervezeteink felelősségét e téren.

A fentiek mellett az is fontos feladatunk, hogy a szervezetekben dolgozó idősebb elvtársak az odakerülő fiatal elvtársaknak átadják a politikai, mozgalmi tapasztalataikat, ezáltal is erősítendő az állomány politikai szilárdsága, jártassága. Idősebb elvtársaink, akik hosszú munkásmozgalmi múlttal rendelkeznek ma már történelemnek mondható eseményeket éltek át - II. világháború, a szocializmus építésének kezdeti szakasza, ellenforradalom stb. - olyan gazdag tapasztalatokkal rendelkeznek, amelyek átadása rendkívül hasznos az újabb generációk számára. Ezt mindenképpen elő kell segíteniük az eszmei-politikai felkészültség, az ügy iránti elkötelezettség mélyítése érdekében.

- *a másik tényező* a személyi állomány általános és szakmai műveltségének a szintje. Általában ez a szint eltérő a vezető törzsek állományánál is. A színvonal emelése szempontjából azért nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk a személyi állomány ilyen irányú műveltsége színvonalának növelésére, a differenciáltság csökkentésére irányuló meggyőző és mozgósító munkára. Vezető törzsekről lévén szó, így nyilvánvaló, hogy az állomány általános és szakmai műveltségének színvonala meghatározó a szakterület jelene és jövőbeni fejlesztés helyes irányainak, arányainak alakításában, az adott szervezet háborús felkészültségének színvonalában, az irányított munkaterület helyes irányú tevékenysége vitelében. Ebben is nagy felelősségét látjuk az adott területen működő pártszervezetnek.

- *a szakmai munka* jó színvonalú végzésének egyik feltételét az is adja, hogy milyen a viszony a Magyar Néphadsereghez, annak célkitűzéseéhez, fele-

lősség a néphadsereg harci és ütőképessége növelése iránt, a törekvő szándék a saját munkaterületen az ehhez való hozzájárulásban. Nyilvánvaló, hogy az elkötelezettség sem önmagától alakul ki sok személyi, közösségi tényező is alakítja, erősíti, vagy éppen gyengíti. Nem mindegy tehát mit teszünk ennek erősítése érdekében.

– *ugyancsak alapvető területnek* kell tekintenünk ebből a szempontból is a kádermunkát. Nem mindegy milyen összetételű a vezető törzsek állománya, illetve annak tervszerű fejlesztése. Az alapszervezetek vezetőségének erre a területre is kiemelt figyelmet kell tehát fordítania, megfelelően érvényesítve a hatásköri feladatokat, felelősséget.

– *kiemelt jelentőségű* a jó munkahelyi közérzet, az erős közösségi szellem. Ahol ezek biztosítottak lényegesen magasabb a szakmai munka határfoka is. A pártszervezeteknek meghatározó szerepük és politikai felelősségük van a helyes szemlélet, magatartás, munkahelyi közérzet biztosításáért, a közösségi szellem erősítéséért. Azt is látjuk, hogy a vezetés demokratizmusa a vezetők és besoztottak több éves együttélése, az általában tartalmas emberi kapcsolatok, amelyek sok esetben baráti vonásokat is hordoznak, összességében jó közösségi, munkahelyi közérzet kialakulásához vezetnek. A hagyományosan kellemes együttélés, a jó munkahelyi légkör természetesen nem gátolhatja a vitákban az ellentétes nézetek szembesítését, a munkatársak bátor gondolatkifejtését. Arra kell törekedni, hogy a viták eredményeként létrejött szakmai megoldások az egész állomány sajátjának érezze, s az új törekvéseket – jól értve azok szükségességét – magáénak is vallva, harcoljon megvalósításukért.

– *fontos kérdésnek* tartjuk, hogy a szakmai tevékenységet segítő pártpolitikai munkát ne csak a végrehajtás segítésére korlátozzuk. Akkor éri el a munkánk a kellő határfokot, ha az alapszervezet, a vezetőség a szakterület célkitűzéseinek kialakításában, a feladatok meghatározásában is aktívan részt vesz, megvizsgálja a körülményeket, azokat a feltételeket, amelyek közepette kell ezeket teljesíteni, végrehajtani. Ezáltal megteremthető a megfelelő összhang a feladatok, célkitűzések és a végrehajtás feltételei között. Ez elérhető lesz, ha a vezetők igénylik a véleményeket, a pártvezetőségek, az alapszervezet tagjai feszélyezettség nélkül meg is fogalmazzák azokat. Azt is látjuk, hogy a munka ilyen követelmények szerinti tervezésének, szervezésének eddig elért színvonala még sok tartalékot hord magában. Jobb szervezéssel, tervezéssel, hatékonyabb együttműködéssel növelni lehet az ilyen irányú pártpolitikai munka határfokát.

Ha a pártvezetőség, a párttagság megfelelő mértékben részese a célkitűzések megfogalmazásának, a munka tervezésének, akkor képes időben tervezni az erre irányuló pártpolitikai munkát is és nem marad le a szakmai munka tervezésétől. Ehhez természetesen a pártvezetőség és a szervezet vezetőinek szoros együttműködésére van szükség. Az eredményes együttműködés alapja a kölcsönös bizalom. Ez azt feltételezi, hogy a kellő felelősséggel, egyeztetve kialakított munka folyamatában egyetértenek. Ahol ez valamiben is hiányzik, meg kell teremteni, mert ha ez nincs meg, akkor kételyek keletkezhetnek a tevékenység helyességében. Ez pedig lehetetlenné teszi az állomány egységes felsorakoztatását a teljesítés érdekében.

II.

A továbbiakban a vezető törzsekben alkalmazható módszereket tekintjük át. Ezeknek a skálája széles, minden bizonnyal szélesebb, mint amit összefoglalunk. Most elsősorban azokat ismertetjük, amelyekről úgy véljük, hogy minden vezető törzs ilyen irányú munkájában alkalmazható. Ezeket a ráhatás szempontjából két csoportra osztottuk: *a közvetlen és közvetett módszerek csoportjára.*

Közvetlen módszerek:

1. Az állomány mozgósítása adott feladatok színvonalas teljesítésére

E tevékenységnek mindenkor át kell fognia az állomány egészét, vagy legalábbis többségét érintően. Munkánk elsődrendű és rendkívül fontos célja, hogy mindenekelőtt a párttagság értse és érezze a feladat jelentőségét, a felelősséget annak sikeres teljesítéséért és ennek alapján részt vegyen a teljes állomány mozgósításában. Nagy jelentőségű, hogy az aktivitást a feladat teljesítésének egész időszakájában fenntartsuk és a teljesítést illetően megtörténjen a visszacsatolás is.

Ehhez természetesen az is szükséges, hogy az alapszervezet vezetősége, tagsága mindenkor mérlegelje a döntések politikai kihatásait, vesse össze az alternatív lehetőségeket, majd a döntések után biztosítsa a végrehajtásban az egy-egyes szemléletet és összhangot.

2. *Kollektív munkák* esetén annak kezdeményezése, hogy a szerv vezetője, vagy a témában leginkább jártas elvtárs vezetésével közösen értelmezzék a feladatot, az összefüggéseket, a körülményeket, az elvárható eredményeket, az egyes elvtársak konkrét teendőit ebben. Ezáltal elérhető, hogy mindenki egyformán értse a célt és saját teendőit annak elérésében.

3. *A feladat végrehajtásában részt vevő, vagy együttműködő* szervezetekben működő alapszervezeti vezetőségek kapcsolatának megteremtése, fenntartása és erősítése, segítségnyújtás az együttműködés fogyatékosságainak felszámolásában, illetve a kellő összhang megteremtése a közös feladatok elősegítése érdekében.

4. *A feladatok végrehajtásának* figyelemmel kísérése, menetközbeni segítségnyújtás, a teljesítésért való tevékenység, aktivitás folyamatos fenntartása.

5. *Az állomány munkakörülményeinek* figyelemmel kísérése, szükség esetén javításának kezdeményezése, esetenként az adott feladat által megkövetelt munkakörülmények kialakításának kezdeményezése, támogatása. (Gyakran adódik olyan feladat, ami a szervezetszerű összetételekben, elhelyezésben nehezen oldható meg.)

6. *A munka folyamatába épített* agitáció, meggyőző munka. Ezt a módszert alapvetően a párttagságon keresztül a kisebb szervezeti egységekben, illetve kollektív munkák esetében alkalmazhatjuk eredményesen.

7. *A még kevésbé tapasztalt elvtársak* patronálása, segítése nagy tapasztalattal rendelkező elvtársak által.

Közvetett módszerek:

8. A közvetett módszerek között feltétlen ki kell emelnünk ilyen szintű törzsek esetében *a személyi állomány folyamatos általános katonapolitikai tájékoztatását*, a szakmapolitikai ismeretek lejtuttatását a tagsághoz, az országos,

nemzetközi távlati tervek, elgondolások feldolgozását. Ilyenekre gondolunk, mint pl. közlekedési koncepció, egészségpolitikai irányelvek, vagy könnyűipar rekonstrukciója, vagy a KGST távlati tervek, programok. Meggyőződésünk, hogy ezek folyamatos figyelemmel kísérése elősegíti a helyes irányú szakmai munkát, az összefüggések tisztább megértését.

9. Keveset beszélünk a szakmai munka segítése szempontjából az állomány aktív bevonásáról a mozgalmi munkába, közéleti tevékenységbe. Pedig véleményünk szerint mindez az eszmei telítettség irányába hat, ez pedig közvetve háttással van a szakmai munka minőségi színvonalára. A közéleti munka ebben szélesebb körű tájékozottságot is eredményez, amely mindenképpen a jobb szakmai munka irányába fejt ki hatását.

10. A kiemelkedő eredmények elismerésének kezdeményezése, az eredmények propagálása, a kiemelkedő munkát végzettek népszerűsítése.

A szakmai feladatok magasabb színvonalon történő végzésének egyik ösztönzője a végzett munka elismerése, a dicséret, jutalmak, előresorolások, előléptetések stb. A vezetőségek akkor járnak el helyesen, ha hatáskörükbe tartozó véleményezés során minél inkább figyelembe veszik a végzett munka mennyiségi, minőségi tényezőit, ezáltal ténylegesen elősegítik az ösztönző hatás erősítését.

11. Az állomány általános katonai, szakmai munkakörével összefüggő képzésének, továbbképzésének kezdeményezése, támogatása, segítése. Az önképzések tervszerűségének elősegítése. Mindezek által a munkavégzés ilyen irányú feltételei nagyban javíthatók.

E tevékenység során helyt szükséges adni az MN-hez kapcsolódó, a nemzetközi tudományos irodalmak feldolgozásának, az ellenséges tanok és az azokat hirdető személyiségek megismerése kezdeményezéseinek. (A jeles hadvezérek sohasem mulasztották el az ellenfél vezető személyiségei valamennyi alapvető szempontból történő tanulmányozását. Ez hozzásegítette őket ahhoz, hogy „azok fejével is gondolkozni tudjanak”.)

12. A különböző szintű hatáskörbe tartozó vezetők beszámoltatása a szakmai munka menetéről. Ez alkalmat ad a szakmai munka menetének, a nehézségeknek, problémáknak jobb megismerésére, másrészt javaslatokkal, tanácsokkal segíti az adott vezetőt a vezetőség, de esetenként el is járhat a felmerülő problémák megszüntetése érdekében.

III.

Az előbbieken megfogalmazottakat figyelembe véve úgy látjuk, hogy néhány kérdésben szükséges munkánk erősítése, fejlődésünk, előrelépésünk gyorsítása.

Még nagyobb figyelmet kell fordítanunk az állomány politikai elkötelezettségének, hivatástudatának és a hadsereghez kötődésének erősítésére, a szakmai önbecsülés fejlesztésére. Valamennyi ideológiai munkaformában jobban kell érvényesíteni a szakmai irányultságot. Az általános ideológiai és politikai feladatokban még pontosabban „testre szabottabban” kell feltárni a szakágnak és állománykategóriának megfelelő sajátosságokat.

Fokoznunk kell az általános és szakmai műveltség emelésére irányuló meggyőző, mozgósító tevékenységet, az önképzési igény fejlesztését.

A fejlődő emberi készségek és képességek realizálásában továbbra is nagy gondot kell fordítani a jó munkahelyi közérzet biztosítására, a közéleti, közösségi magatartás fejlesztésére. Erősíteni kell az emberi kapcsolatok szocialista tartalmát.

Kulcskérdésként kell kezelni a párt-, állami és mozgalmi szervek közötti munkamegosztás és együttműködés továbbfejlesztését. A pártpolitikai munkát jobban kell igazítani a szakmai követelményekhez és munkarendhez. Már a tervezés során biztosítani kell a katonai, szakmai feladatokkal való összehangolását. A jövőben is figyelmet kell fordítani a pártmunka módszereinek és formáinak fejlesztésére, az ezzel kapcsolatos határozatok, jó tapasztalatok népszerűsítésére.

Úgy véljük, hogy a szakmai tevékenység pártpolitikai segítségével meglevő gondjaink egy része azonos más vezető törzsek ilyen jellegű gondjaival. Éppen ezért várnánk a tisztelt elvtársak észrevételeit ezen összegzésünkkel kapcsolatban.

Az összeállításához felhasznált anyagok:

1. Az MSZMP MNHF-i VB állásfoglalása a szakmai tevékenység segítségére irányuló pártpolitikai munka tapasztalatairól, további feladatairól.

2. Az alaprendeltetésű feladatok teljesítését elősegítő pártpolitikai munkáról. Dr. Sándor György ezds. Honvédségi Szemle 1979/9. szám.

3. A pártmunka feladatai a gazdaságban. Dr. Látos István, Pártélet 1980/9. szám.

4. Előadás az MNHF-ség vezető szervek párt-alapszervezeti titkárok továbbképző tanfolyamán. 1981. 10. 14-én. Elekes János ezds.

5. Tanulmány a szakmai tevékenység pártpolitikai feladatairól. Dr. Balázs György nyá. ezds.